

Sygn. akt **VI Gz 176/14**

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie : SSO Anna Walus-Rzasa (spr.)

SSO Barbara Frankowska

Protokolant: asyst. sędz. Jarosław Różycki

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **(...) Sp. z o.o. Sp.k. w S.**

przeciwko: **(...) SA w W.**

o zapłatę

w przedmiocie zażalenia powoda na punkt III postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie o sygn. akt V GNc 5486/13,

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt **VI Gz 176/14**

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. Sp.k. w S. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 2.900 złotych wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

W dniu 7 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając roszczenie powoda w całości. W dniu 12 marca 2014 r. powód złożył oświadczenie o cofnięciu powództwa. Dnia 18 marca 2014 r. pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty domagając się jego uchylecia w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pismem datowanym na dzień 16 kwietnia 2014 r., pozwany wyraził zgodę na cofnięcie pozwu jednocześnie wniósł o zasądzenie kosztów procesu w związku z cofnięciem pozwu przez powoda. Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie uchylił wydany nakaz zapłaty, umorzył postępowanie w sprawie (pkt I i II) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Sąd Rejonowy uznał, że oświadczenie o cofnięciu pozwu było dopuszczalne w świetle art. 203 § 4 kpc wobec tego na podstawie art. 332 § 2 w zw. z art. 353² § kpc umorzył postępowanie. Na podstawie art. 203 § 2 kpc zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Zażalenie na pkt. III ww. postanowienia o kosztach postępowania wniósł powód. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w pkt. III oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu powód wyjaśnił, że omyłkowo dział księgowości zarchiwizował przedmiotową umowę „Zlecenie wykonania robót (...)”, z której wynikało, iż pozwanemu nie upłynął jeszcze termin na dokonanie zapłaty kwoty dochodzonej pozwem w niniejszej sprawie. Nadto powód swoich racji upatrywał również w tym, że skierowane do pozwanego wezwanie do zapłaty pozostało bez reakcji co miało utwierdzić go o zasadności żądania zapłaty. Dlatego w ocenie skarżącego w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki pozwalające zastosować przepis art. 102 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Zasadą w procesie cywilnym jest, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 kpc). Na podstawie art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej część kosztów procesu albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. Przepis art. 102 kpc jako szczególny nie podlega wykładni rozszerzającej. Przywołany przepis, realizujący zasadę słuszności, stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi, na jego żądanie, wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 kpc) - tzw. zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Hipoteza przepisu art. 102 kpc, odwołująca się do występowania „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, niepubl.). W orzecznictwie sądowym i piśmiennictwie utrzymała się wykładnia, zgodnie z którą zastosowanie przez sąd art. 102 kpc powinno być oceniane z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego w całości kształcie okoliczności, które uzasadniają odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane, jak również niezwiązane z przebiegiem procesu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 1974 r., sygn. akt II CZ 223/73, nie publ.). Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 7 grudnia 2011 r., sygn. akt II CZ 105/11) przy ocenie przesłanek z art. 102 kpc należy także brać pod uwagę sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem.

Wbrew twierdzeniom powoda w omawianej sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 102 kpc. Powód uzasadniając celowość zastosowania ww. przepisu wskazał, że omyłkowo przedmiotowa umowa, w której były wskazane terminy płatności dla pozwanego znalazła się w archiwum księgowości. Po dostarczeniu powyższej umowy zarządowi okazało się, iż termin do zapłaty dla pozwanego jeszcze nie upłynął. Wobec czego powód cofnął pozew. Nie kwestionując powyższego faktu należy jednak wskazać, że na powodzie zwłaszcza reprezentowanym przez zawodowego pełnomocnika ciąży obowiązek zachowania szczególnej staranności przy domaganiu się zapłaty na swoją rzecz. Powód przed wytoczeniem powództwa powinien przedsięwziąć wszelkie czynności w celu prawidłowego ustalenia zasadności swojego roszczenia. Wystąpienie z powództwem, bez wcześniejszej weryfikacji czy należność jest przede wszystkim wymagalna, nie może zostać ocenione inaczej niż jako niedbałe działanie powoda. Podkreślić trzeba, że ewentualne omyłki w tym wypadku obciążają stronę inicjującą proces.

Zdaniem Sądu Okręgowego brak również podstaw, aby podjętą obronę tj. złożenie sprzeciwu od nakazu zapłaty mimo wiedzy o cofnięciu pozwu uznać za oczywiście niewłaściwe postępowanie strony pozwanej. Powód cofnął pozew już po wysłaniu pozwanemu odpisu nakazu zapłaty co niewątpliwie wywołało potrzebę podjęcia obrony po stronie pozwanej. Na zasądzoną kwotę składa się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika ustalone zgodnie z

rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (DZ.U. z 2013r. , poz. 490, tekst. jedn.). Należy wskazać, że to powód na skutek niedochowania należytej staranności zainicjował proces i spowodował powstanie kosztów związanych z jego prowadzeniem. Tym samym to powoda jako przegrywającego spór obciąża obowiązek zwrotu kosztów obrony przeciwnika. Przy czym jak wyżej wskazano celowość podjęcia tej obrony nie budzi wątpliwości. Nie można bowiem dziwić się pozwanemu, że nie podjął ryzyka związanego z brakiem wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Zdaniem Sądu Okręgowego wniesienie sprzeciwu stanowiło czynność obiektywnie wymaganą dla realizacji praw strony. Wskazując na powyższe jeszcze raz podkreślić należy, że zastosowanie (bądź nie) art. 102 kpc. jest suwerenną decyzją sądu, którą można podważyć wyłącznie poprzez wykazanie rażącego naruszenia tego przepisu. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała jednak miejsca, bowiem nie sposób uznać by po stronie powoda wystąpiły szczególne okoliczności, które uzasadniałyby odstępnie od wyrażonej art. 98 kpc. zasady odpowiedzialności za wynik procesu na rzecz zastosowania regulacji wskazanej w art. 102 kpc.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na mocy art. 385 kpc. w zw. z art. 397 kpc. orzekł jak w sentencji.

UZASADNIENIE